

Geniş Açı dergisinin son sayısının kapak fotoğrafı dışhekimi Silva Bingaz'a ait. Bingaz'la fotoğrafçılık üzerine söyleştik

'İsimler değil fotoğraflar akılda kalır'

Lora Baytar

Fotoğraf Sanatı dergisi Geniş Açı'nın Temmuz-Ağustos sayısının kapak fotoğrafı ve portfolyo dosyalarından biri Dış Hekimi Silva Bingaz'a ait. Yeşilköy'deki muayenahanesinden yıllardan beri dış hekimi olarak tanıdığımız Bingaz'ın fotoğraftaki başarısına Geniş Açı sayesinde tanık olunca soluğu Bingaz'ın yanında aldık. Bingaz'la dış hekimliğinden fotoğraf geçmişi, fotoğraf sanatına bakış açısından yakın gelecekteki projelerine kadar geniş bir yelpazede uzun soluklu bir söyleşi gerçekleştirdik.

Çantasından bir makine çıkararak "Fotoğraf makinesi benim her zaman yanımdadır. Son 6 senedir her gün taşıyorum makineyi" diyen Bingaz 1998 yılından beri ilgi duyduğu fotoğrafı artık günlük hayatının bir parçası haline getirmiş. Öyle ki yatağının başucundan bile ayırmaz olmuş makinesini...

Dışhekimliğinden fotoğrafa

"Yaptığım şeyin en iyisi olmasını istem. Mesela bir fotoğraf makinesi alacaktım onun iyisini almak için fotoğraf kursuna gitmeye karar verdim." diyor ve birbiri ardına başarıyla süren serüvenini şöyle anlatıyor: "1994 yılında gittiğim fotoğraf kursundan sonra kendimi sadece bir fotoğraf izleyicisi olarak tarif ediyordum. Çünkü o tarihlerde muayenahanemi açmıştım ve dış hekimliğimi yapılandırmaya çalışıyordum. 1998'de Kosova göçmenleri geldi ben de arkadaşlarımla birlikte onları ziyaret ettim ve bir miktar fotoğraf çektim. Fotoğraflarımın kötü olmadığını görünce fotoğraf çekmeye devam ettim ama fotoğrafın ne olduğunu kafamda netleştirerek değildi bunlar. Hayatımın her tarafında bana en yakın şeylerin fotoğraflarını çekiyordum. 1998 ile 2001 arasında çektiği fotoğraflarını

raflarını "el yordamıyla çekilmiş, dünya fotoğrafından habersiz, özel bir eğitime dayalı altyapısı olmayan fotoğraflar" olarak tanımlayan Bingaz, 2001 sonrasında çeşitli konularda dosya tarzı dizi fotoğraflar çektiğini söylüyor: "2001'de 'Evde Değilse Nerede' isimli dia gösterisini hazırlarken cinsiyetçiliğe maruz kalmış Iraklı bir kadının hikayesini anlatan 3 yıllık bir çalışmam oldu. 2002'de ise hayatıma en yakın olan yerlerden ve yaşamlardan fotoğraf çekebileceğim düşünceyle denizden insan yansımaları çekmiştim. 2002'de dia gösterisi yarışması ödülünü almıştım." Yine aynı yıl Anders Petersen'le tanışmasını Fotoğraf kariyerinin kademe taşı dönemi olarak



tıldığım workshoplarda fotoğraflarının dünya fotoğrafının bir yerlerine oturabileceğini görmüş oldum. Daha sonra çeşitli zamanlarda tekrar tekrar karşılaştık Petersen'le ve görüş alışverişinde bulduk. Sonra ben İsveç'e gittim, Anders Petersen'in laboratuvarında uzun süreli denedi fotoğraflarım için çalışma fırsatı buldum. Burada yapmış olduğum renkli ve siyah-beyaz portfolyolarla birlikte Marsilya'ya gittik. Bu süreç benim için önemliydi. Orada fotoğraflarımın beğenilmesinin sonucu olarak Antonie D'Agata ve Anders Petersen beni Antonie D'Agata'nın kitaplarını basan bir yayıncıya gönderdiler. Fransa'da herkes tarafından bilinen iyi fotoğrafların fotoğraflarını basmış bir yayıncıyla çalışmak fotoğraflarımızın daha çok tanınmasını sağlıyor."



gören Bingaz bir arkadaşının tavsiyesi üzerine katıldığı Petersen'in workshopunu ve sonrasında şöyle anlatıyor: "Ona bir takım fotoğraflarımı gösterdim. O da bana 'Bunlar sensin' dedi ve mutlaka fotoğraf çekmeye devam etmemi söyledi. Daha sonra da gerek yurt dışında gerekse de yurt dışında ka-

"Hayat bizden daha yaratıcı onu görmek çok önemli"

"Fotoğrafın arkasındaki düşünce'nin çok önemli olduğunu düşünüyorum" diyen Bingaz, bir fotoğraf dizisi oluşturmayı bir edebi eser yazmakla eş değer görüyor: "Fotoğraf çekme



anında değil ama çekim öncesinde ve sonrasında olması gereken bir fikriniz vardır. Bu da bir edebiyat eserini oluştururken taşımanız gereken fikirlerden farklıdır. Bu yüzden de mesela Calvino'nun edebiyat üzerine kaleme aldığı 6 dersten 5'i aynı zamanda benim için bir fotoğraf dersleri klasığıdır."

Gelecek projelerinin başına fotoğraflarını kitaplaştırmayı koyan Bingaz "Bunlar kolay aşamalar değil belki 60 yaşında olacak. Fotoğrafa hem zaman hem para ayırıyorum, uzun vadede başka şeyler ifade etmesi lazım" diyor ve ekliyor: "İsimler akılda kalmaz fotoğraflar akılda kalır..."

Çektiği fotoğrafları 'post klasik' fotoğraflar olarak nitelendiren Bingaz, "Kıyı projemdeki ilk fotoğraflarımda daha çok olayı anlatan fotoğraflar çekiyordum. Daha sonra fikrim değişti 'kıyı'yi soyutlamaya karar verdim." diyor ve ekliyor: "Bütün fotoğraflar deniz kıyısında veya ona yakın olan yerlerde çekilmiş olmakla birlikte artık onlar aşkın, sevginin, ölümün, hüznün değişen anların kısacası varoluşun ağırlığının kıyısını anlatır. 'Kıyı' sonradan doldurulmuş koyların, insanların terketmek zorunda kaldığı bir adadaki üçüncü sınıf tatil yerlerinin içinden sıyrılıp çıkmış bir uydurmacadır." Fotoğraflarında gülen in-



Şila'dan ikinci sergi

Şila Garakyan'ın ada sahillerinden topladığı çakıl taşlarından yarattığı heykelleri ile tanışmıştık. Bu heykellerini geçtiğimiz aylarda Pangaltı Lisesinden Yetiştirme Derneği'nde sergilenen ve oldukça ilgi gören Şila Garakyan, bu kez de çalışmalarını Adalılarla buluşturmaya hazırlanıyor. 28-29-30 Temmuz'da Büyükkada Çınar Meydanı'nda heykellerini sanatseverlerle buluşturacak olan Şila Garakyan, "Ada Taşları 2" adlı 2. Kişisel sergisini 12-21 Ağustos tarihlerinde Kınalıada Nefi'de gerçekleştirecek.



Şila Garakyan

nerede ne var?

- İstanbul Modern'de Francois Marie Bonier'in "Gerçek Öyküler", Fahrelnissa Zeid ile Nejad Devrim'in "Gökkuşağında İki Kuşak" adlı sergileri 27 Ağustos'a kadar görülebilir. 0212 334 73 31
- Pera Müzesi'nde Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi mezunlarının "El Ele" adlı sergisi sürüyor. 0212 334 99 00
- Evin Sanat Galerisi'ndeki Karma Resim Sergisi 27 Eylül'e kadar görülebilir. 0212 265 81 58
- Kuruçeşme Arena'da 30 Temmuz Pazar 21.30'da Depeche Mode konseri dinlenebilir. 0212 556 98 00
- Harbiye Açık hava Tiyatrosu'nda 28 Temmuz Cuma 21.00'de Mercan Dede, Hüsnü Şenlendirici, Orient Expressions&Sabahat Akkız'ın katılacağı konser. 1 Ağustos Salı 21.00'de ise Candan Erçetin konseri dinlenebilir. 0216 556 98 00
- Çubuklu Hayal Kahvesi'nde 29 Temmuz Cuma 00.00'da Teoman konseri yer alacak. 0212 556 98 00
- Enka Açık hava Tiyatrosu'nda 28 Temmuz Cuma 21.15'de "Matador" adlı film izlenebilir. 0212 276 22 14

Heykeltıraş-ressam Erol Sarafyan, Hagop Egoyan'ın tuvallerini AGOS okurlarına değerlendirdi

Bir ressamı yaşarken

A. E. Sarafyan

Dostluğumuzun 34 yıllık bir mazisi var. Beni evine davet etmişti. Belleğime kazıdığım o zaman dilimini hiç unutamadım.

Birlikte Beyoğlu'na gittik. Hacı Ahmet sokağında oturuyorduk; Akşamcılar sıkça uğradıkları, çiçekçi kadınların çöreklediği, sanat alemini süsleyen güzel garibanların efkar dağıttıkları loş, gizemli havası vardı bu sokağın.

Dış kapıya yaklaştığımızda "işte burası" dedi. İnsanımızın ehemmiyet vermediği bu yaşlı kapının arkasında ressam Hagop Egoyan'ın özgün kişiliği durmaktaydı. Berrak bir suyun apaklığı yansıttığı bir ayna niteliğinde, Egoyan'ın benliğini gözlerimin önüne seren gerçek.

Loş merdivenlerden tımandığımızda beni ikaz etti, düşmemem için. Bense bir an evvel onun iç alemine nüfuz edebilenin telaşı içersindedim.

Anılandı etkilediği tertipli bir mekandı burası.

İki güzel insan tanıdım.

Sanatçı oğluna duyduğu hayranlığı, onun geleceği ile ilgili endişelerinin, korkularının, ümitlerinin ifadelerini okuduğum gözleriyle annesini, biraz ötede ise koltuğun yanında ayakta duran, derin bakışın ile gülümseyen babası.

Sadece paranın ve çıkarların hükmettiği kırıki dünyamızda sanat dediğimiz o yüce kavrama

gönül vermış bu iki insanı çok sevdim.

İkinci güneşinin hüzmeleri, salonun penceresinden içeri sızmış sıcak varlığını hissettirmektedir. Koyu bir sohbet dalmıştı.

Ressam H. Egoyan'ın yaşamını simgeleyen, sınırlayamadığı heyecanlarını, ihtiraslarını, resme karşı engin duyarlılığını önümüze koyduğu tuvallerine bakıp ilgiyle, hayranlıkla ve saygı ile izledim.

Egoyan'ın çalışmaları realist görünüşün saydam ve net ifadeleniydi. Manzaralar, ölü doğa konuları, bunların çıkış noktalarını dikkatle gözlemlediğim desen çalışmaların onun tercihindeki temalara ne denli abartısız, samimi dahası çok hassas statik tasarımlarla yaklaştığını gördüm. Ressam Egoyan'ın bu çalışmaları, ciddi bir akademik kariyerden geçtiğinin kanıtlarıydı.

Mahmut Cuda, Rubulovsky, Sarkis Miskici gibi seçkin hocaları oldu. Bu tuvalere baktığımda, beni cezbeden, sürükleyen bir büyüün etkisiyle uzunca bir süre öylece kalakaldım. Sağlam kompozisyonlar, lirik nesnel dokular, pastel geçişler, ışıldayan kimi lekelerle estetik nitelikler onun düşünce alanının ve sanat yetisinin gerçek bir ressamı özgü masum bir samimiyetin, tutkunun tezahürleri idi. Realist resmin icbar ettiği tüm öğeleri buralarda buldum. Bu resimler izleyiciyi huşuya davet eden gizemli birer canlı varlıktı. Kimi zaman koyduğu lekeler renklerle, kimi zaman çizgisel hassas dokunuş-

larla ilerleyen fırçasının bireyi sürükleyerek şeffaf renkler aleminin içinde etkileyebilirdi. Biz sanatçıların sıkça işittiği sözler vardır. Elit kesim diye bildiğimiz bazıların anlamadan, görmeden ahkam kesen, aslında his aleminden uzak bu kişilerin duyarsız, katı kimlikleriyle ne yazık ki çoğunluğu teşkil etmekteydiler. Gerçek sanatçıyı anlayabilmek, onu görebilmek için manevi kavramlara yönelen güzeli görebilir. Örneğin fedakarlığı, paylaşabilmeyi, duygularını gizleyebilmeyi, susmayı, yutkunmayı ve acıyı.

İşte bütün bu değerler kişinin ruhuna nüfuz eden bir musikinin hissi nağmeleridir. Kısacası doğuştan gelen bir azaletin kendisidir. Gıpta edilen bir meziyet, ulvi bir haslettir. Sıraladığım niteliklere sahip böylesi kişilerin bir sanatkarın ruhuna hitap edebileceklerini ona yaklaşılabileceklerini düşündüm. Benliğimi saran derin hüznün etkisiyle bu güzel mekandan ayrıldım. Akşam olmuştu...

Bir hayli yürüdüm. Hacı Ahmet sokağı geride kalmıştı. Renkli ışıkların göz kırptığı Beyoğlu'nun ara sokaklarına daldım. Mutluydum.

Görebiliyor, hissedebiliyor, yaşıyordum. Dünyamı dolduran çok az insan vardı, onlardan biriydi H. Egoyan. Onu tanıdığım zaman bahtiyarlığımı, gururunu duymaktaydım.

Saygılarımı sunmaktayım.



RESMİN BÜYÜLÜ DÜNYASI
MAYDA SARIS

Anuş Arakelyan

Ermeni Resim Sanatı'nı damgalayan Setrak Arakelyan (1884-1942) gibi ünlü bir ismin tonunu olan Anuş Arakelyan'ın (1964), özellikle özgün renk anlayışının dedesinden miras kaldığı söylenebilir.

Babası Arakel Arakelyan (1921-1990) bir peyzaj ustası, annesi Tereza Mirzova'nın ise heykeltıraş ve Yerevan Güzel Sanatlar Akademisi'nde profesör olması, Anuş Arakelyan'ın yeteneğinin genlerinde saklı olduğunu kanıtıyor.

Hastalıklı bir çocukluk dönemi geçiren Anuş, ihtiyacı olan huzur ve sevgiyi sanat alanında yakaladı. Anuş'un hastane ve yatakodası duvarlarını konu alan çocuk yaşta betimlediği tuvaler, çocuksu, saf dünyasını yansıtan bir peri masalını andırır.

Tıp dünyasının yardımı ve ana şevkatinin yarattığı mucize sonucunda hastalığıni yenen Anuş, 1978 yılında girdiği Yerevan'daki Panos Terlemezyan Sanat Koleji'nden onur belgesiyle mezun olduğu yıl, Ermeni Ressamlar Birliği'ne kabul edildi.

Birliğin düzenlediği sergilerde sık sık yer alan Anuş Arakelyan'ın eserleri, aynı zamanda Yerevan, ABD ve Rusya'daki sanat galerilerinde sergilenmeye başladı. Anuş, dünyanın dörtbir yanına yolculuk yaparak uluslararası resim ve heykel sempozyumlarına katıldı.

1989 yılından itibaren 10 yıl boyunca Ermenistan Tarih Müzesi sergileri için bir dizi çalışma gerçekleştirdi.

1999 yılında ailesiyle birlikte ABD'ye yerleşen Anuş Arakelyan, 2000 yılından bu yana Kaliforniya Kuzey Hollywood Güzel Sanatlar ve Müzik Akademisi'nde yönetici ve eğitmeni olarak çalışıyor. 2002'de Ermenistan'a giderek annesinin sanat yılı kutlamalarına katılan Arakelyan, bu vesileyle Yerevan'da bir kişisel sergi düzenledi. "Meleklerin Dönüşü" adını verdiği dizi tuvallerinin ilk bölümünü ise 2004 yılında ABD'de sergiledi.

maydasar@agos.com.tr